

การศึกษาปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ 6 ด้านในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
THE STUDY OF NARCOTIC USAGE PROBLEM BY 6 TRATEGIES
AT BAN-NONGMAKHUAR SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
NAKHORN RACHASRIMA EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7

เกศรินทร์ เลไธสง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (๗) ศึกษาปัญหายาเสพติดในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 (๒) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสถานศึกษาจำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ แบบสอบถามในการวิจัยมีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.866 นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความคิดเห็นใช้ทดสอบค่า t-test

สรุปผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันยาเสพติดตามยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านบรรจุเนื้อหาเรื่องยาเสพติดไว้ในรายวิชาตามลักษณะเนื้อหาเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.54$) อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามระดับการดำเนินการป้องกันยาเสพติดตามยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Abstract

The purposes of this research were to 1) study of narcotic usage problem by 6 strategies at Ban-Nongmakhuar school under the Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7, and 2) compare opinion between teachers, school administrators and basic education school committees about preventing and solving the narcotic usage problem at Ban-Nongmakhuar school, Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7.

The samples of this research consisted of 102 school principals, teachers and basic education school committees, evaluated to 86%. A 5-point rating scale questionnaire composed of items reflecting five aspects with a reliability of 0.866 was administered and then the data were computational analyzed through percentage, mean, standard deviation, and analyzed comparative opinion by t-test analysis.

The research findings were as follows:

1. The opinion about the preventing of narcotic usage problems by following 6 strategies in Ban-Nongmakhuar school was at a high level ($\bar{X} = 4.43$), when considered each aspect found that content also was at a high level ($\bar{X} = 4.54$).
2. A comparative opinion about the narcotic usage problem between schools principles, teachers and basic education school committees were not statistically significance different.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติดเป็นปัญหาร้ายแรงที่เกิดขึ้นมาช้านานแล้ว สังคมของประเทศทั่วโลกทั้ง ประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว กำลังเผชิญกับปัญหา ยาเสพติดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่มีข้อสรุปจากการประชุมวิชาการยาเสพติดแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ปี 2551 ที่ผ่านมา ภก.วิโรจน์ สุ่มใหญ่ ผู้ช่วยเลขาธิการด้านปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เล่าถึงความเคลื่อนไหวของยาเสพติดในปัจจุบันให้ฟังว่า มียาเสพติดกำเนิดใหม่ ซึ่งหมายถึง ยาเสพติดที่ยังไม่เคยถูกนำออกมาเผยแพร่ในสังคมมาก่อนหน้านี้ จึงยังไม่ค่อยมีประชาชนผู้เข้าปราบปรามให้เห็น และยังไม่เคยมีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงมาก่อน อีกทั้งยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องสถานะทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุม โดยมีสาเหตุมาจากการหลีกเลี่ยงกฎหมาย (เคลินิวส์. 2552:11)

ยาเสพติดนับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาหนึ่งของประเทศ เหตุเพราะเป็นที่มาของปัญหา ๓ ประการสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น ก่อให้เกิดอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ขณะเดียวกันประเทศชาติต้องสูญเสียแรงงานและสูญเสียเงินงบประมาณในการป้องกันและปราบปราม รวมถึงการให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด หน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ปปส.) ได้สุ่มสำรวจพบว่า มีนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ถึงอุดมศึกษาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งเป็นผู้ขายผู้ใช้ ผู้เสพมากถึง 663,333 คน และในจำนวนนี้ก็มีเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา รวมอยู่ด้วยถึง 82,333 คน (กลิ่น สระทองนิยม. 2544: 9) และวารสาร สาส์นปฏิรูปกล่าวถึงเรื่องยาบ้าในโรงเรียนโดย เทอดศักดิ์ เดชคง (2544: 82) ได้กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีผู้เสพยาหรือเคยลองใช้ยาอยู่ประมาณ 1,000,000 คน มีผู้ติดยาต่อเนื่องไม่สามารถเลิกได้ประมาณ 300,000 คน ในโรงเรียน ประมาณร้อยละ 1-5 ของเด็กในโรงเรียน อย่างไรก็ตามมีจำนวนนักเรียนนักศึกษาเกือบ 400,000 คน ได้ใช้หรือเคยใช้ยาเสพติดกันมาแล้วและเมื่อปี พ.ศ. 2542 ส่งผลกระทบให้คุณภาพชีวิตของเยาวชนไร้อนาคตและทำให้สังคมมี ปัญหาเป็นภาระของประเทศที่จะต้องแก้ปัญหาอันเลวร้ายนี้รัฐบาลเร่งรัดดำเนินการเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายเร่งด่วนโดยหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปรามผู้เสพยาต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาดและความรุนแรงของปัญหา ยาเสพติดขณะนี้หนักล้นมาก

อย่างไรก็ตามโลกกำลังเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจที่ต้องแข่งขันกันด้วยสมรรถนะที่ปรากฏว่าสมรรถนะของเยาวชนกำลังถูกทำลายไปเป็นล้านๆ คนเพราะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการเห็นความรุนแรงของยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบาย 9 ยุทธศาสตร์ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาที่กำหนดให้ปีการศึกษา 2544 เป็นปีแห่งสถานศึกษาปลอดยาเสพติด โดยให้ถือเป็นนโยบายที่สำคัญและเร่งด่วนที่ทุกสถานศึกษาในสังกัดต้องถือปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ศึกษาร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนปิดกั้นโอกาสให้ยาเสพติดของเยาวชนทุกวิถีทางกระทรวงศึกษาธิการ 2544: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษา จึงได้สร้างปัจจัยและเครือข่ายที่เอื้อในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในเชิงรุกเพื่อรองรับการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ได้ประกาศเป็นเจตนารมณ์ที่มุ่งเน้นและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในองค์กรทุกระดับที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ของประเทศไทย และได้มุ่งเป้าหมายลงในระดับท้องถิ่น ดังคำขวัญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ปีการศึกษา 2544 เป็นปีแห่งสถานศึกษาปลอดยาเสพติด ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาแต่ละหน่วยงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการป้องกันแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ที่จะต้องเร่งรีบดำเนินการแก้ไข เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีความปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์รู้จักป้องกันตนเองให้ห่างไกลยาเสพติด ซึ่งได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต ๗ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เชิงรุกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้โรงเรียนจัดทำแผนงานและกิจกรรมการป้องกันสารเสพติดตลอดปีการศึกษาทุก ๆ ปีจนถึงปีปัจจุบัน

จากนโยบายดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าในฐานะครูผู้สอนและเป็นบุคลากรของโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ ที่หน้าที่รับผิดชอบร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียน เพื่อสนองนโยบายของโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนโดยนำผลการวิจัยที่ได้ประกอบการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด และกระตุ้นให้บุคลากรคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรประเภทต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ 6 ด้านแตกต่างกัน

2. บุคลากรประเภทต่างกันจะมีการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 119 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan's Sample Size Table) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ เขต 7

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ติดตามแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
3. ค่าสถิติทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test ทดสอบระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 พบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตอบแบบสอบถามมากที่สุดจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามรองลงมาคือ ครูผู้สอน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ขนาดของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด ปรากฏว่า โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.00

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาแก้ปัญหาเสพติดตามยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ในโรงเรียนหนองมะเขือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 ได้กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก 6 ด้าน ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งไว้ ประมาณ 2544 - 2549 เป็นต้นมา ทั้งด้านป้องกันปัญหาเสพติดตามนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษา การป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ได้กำหนดยุทธศาสตร์ 6 ด้านไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ใช้แผนนำทางโรงเรียนจัดทำแผนงานและกิจกรรมการป้องกันสารเสพติดตลอดปีการศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจถึงโทษพิษภัยของสารพิษ และบูรณาการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ โรงเรียนจัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อหาแนวทาง และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผู้บริหารโรงเรียนควบคุม กำกับ นิเทศ การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดสม่ำเสมอต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างกัลยาณมิตร ครูอาจารย์ทุกคน แสดงความเป็นมิตร โอบอ้อมอารีต่อศิษย์ ให้ความรัก ความอบอุ่น เข้าใจนักเรียน และเป็นที่พักของนักเรียนได้ ผู้บริหารดูแลให้กำลังใจครู บุคลากรในโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ติดตามใส่ใจโรงเรียนตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ สอดส่องค้นหารับผิดชอบและหาวิธีการป้องกันแก้ไข นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ครูที่ได้รับมอบหมายมีสมุดคู่มือนักเรียนเป็นรายบุคคล ติดตามเอาใจใส่ ทั้งที่บ้านและอยู่ที่โรงเรียนอย่างใกล้ชิดเสมอและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เครือข่ายช่วยกัน โรงเรียนของความร่วมมือกับชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น ตำรวจ ทหาร เข้าร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเชิญบุคลากรดังกล่าวข้างต้น เป็นคณะกรรมการ และเข้าร่วมกันกำหนดแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างจริงจัง และต่อเนื่องให้ผู้อำนวยการใช้บริการที่มีอยู่ในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างรีบด่วนในการแก้ปัญหาที่อาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด รวมทั้งการส่งไปขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสมโรงเรียนสร้างเครือข่ายรับแจ้งข้อมูล เบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด หาข่าว เฝ้าระวังจากครูและบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัว การดำรงชีวิตของนักเรียนทั้งที่บ้านและชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ข้าราชการเทศบาล โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสาร โดยรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์หลักฐาน สืบสวนหาข้อเท็จจริง โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการการสอบสวน เพื่อพิจารณาลงโทษกับครูที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือสวระเหย การสืบสวนหาข้อเท็จจริงและไม่รายงานไปยังหน่วยเหนือหรือผู้บังคับบัญชา โรงเรียนรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการทราบ ปีละ 2 ครั้ง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 สังเกตรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 7 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีละ 2 ครั้ง

จากการกำหนดยุทธศาสตร์ 6 ด้านแล้วยังมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ตั้งแต่สถานบันครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนผู้รักษาความสงบเรียบร้อย เช่น ตำรวจ ฝ่ายดูแลยาเสพติด นักสังคมจิตวิทยาคุณแลด้านพฤติกรรม สอดคล้องระดับโรงเรียน และเยาวชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางสังคม ทางศาสนา และการปกครองเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดขององค์กรบำบัด การบริหารจากโรงเรียนจะต้องประสาน ทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีซึ่งงานวิจัยเช่นนี้ของสมพิศ สุทธิพิชญ์ (2541: 2)

สมพิศ สุทธิพิชญ์ (2541: 1-2) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย พบว่า

1. ปัจจัยนำ ที่มีผลต่อการทำนายพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดเป็นอันดับแรก คือ ทัศนคติรองลงมา คือ การรับรู้สภาวะสุขภาพ ลำดับที่สาม คือ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ลำดับที่สี่ คือ เพศหญิงมีความรู้ ทัศนคติ การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมป้องกันการติดยาเสพติดอย่างถูกต้อง และสูงกว่าเพศชาย

2. ปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อการทำนายพฤติกรรมป้องกันการติดยาเสพติดได้ดีที่สุดเป็นลำดับแรก คือ รายได้ที่นักเรียนได้รับค่าใช้จ่ายรายวันมาก และนักเรียนที่สามารถหารายได้พิเศษด้วยตนเอง ส่วนพฤติกรรมป้องกันการติดยาเสพติดได้ดีที่สุด เป็นลำดับแรก คือ การมีครอบครัวที่อบอุ่น บิดมารดาอยู่ด้วยกัน และมีความรักเพื่อป้องกันการติดยาเสพติดทั้งนั้น

ในส่วนของการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดแพร่ของนิรมล เปลี่ยนจรรยา และคณะ (254: 43) พบว่า นักเรียนที่ใช้สารเสพติดกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ร้อยละ 41.67 สารที่ใช้เสพติดมากที่สุด คือ บุหรี่ ร้อยละ 61.11 สาเหตุที่นักเรียนติดยาเสพติดคือ ถูกเพื่อนชวนมากที่สุด สำหรับปัญหายาเสพติดมีผลต่อการหลายด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษิตพล สุทธิสานนท์ และคณะ (2542: 100) ในเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอนพบว่าผู้นำชุมชนทั้ง 3 จังหวัด มีความเห็นสอดคล้องกันว่าสาเหตุที่ทำให้ติดยาเสพติด คือ อยากรอง อยากรู้ ยาที่พบมากที่สุดคือ ยาบ้า สถานที่ขายคือบ้านพัก ด้านการป้องกันยาเสพติดที่ดีที่สุด คือ การให้ความรู้ผลกระทบหลังติดยาที่สำคัญที่สุดคือการทำลายครอบครัว และทำให้ร่างกายทรุดโทรม อ่อนแอและยังพบการวิจัยของการวิจัยที่จังหวัดน่าน (2541: 64) พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนที่ติดยาเสพติดจะเป็นลูกคนโตและเป็นนักเรียนชายและติดยาเสพติดมากกว่า 2 ชนิด ขึ้นไป สภาพครอบครัวแตกแยก สาเหตุที่ใช้สารเสพติดเพราะอยากรองและสถานที่เสพคือ บ้าน การวิจัยเรื่องเดียวกันที่จังหวัดเชียงราย (2541: 56) พบว่า นักเรียนมีประสบการณ์ใช้ยาเสพติดมากถึงร้อยละ 97.50 และมีประสบการณ์ใช้สารเสพติดมากถึง 3 ชนิด และใช้ครั้งแรกเมื่ออยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

อย่างไรก็ตามปัญหาเสพติดแต่ละชนิดนอกจากเกิดโทษในการเสถียรแล้วยังทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนก่อปัญหาทางสังคมตามมา ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี แนวทางของกระทรวงศึกษาได้มีแนวทางปัญหาเสพติดกำหนดเป็นนโยบายด้านป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ในหน่วยงานถือปฏิบัติตามนโยบายและข้อปฏิบัติดังนี้

1. สถานศึกษาต้องกำหนดให้ครู อาจารย์ รับผิดชอบและดูแลนักเรียน นักศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างครู อาจารย์ต่อจำนวนนักเรียน นักศึกษา และครอบครัวนักเรียน นักเรียนนักศึกษา

2. สถานศึกษาต้องประสานงานและขอความร่วมมือ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพ ตำรวจ และทหาร ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในรูปคณะกรรมการประจำสถานศึกษา

3. หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา ต้องถือว่างานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีความสำคัญยิ่งและต้องกำหนดไว้ในแผนงานและกิจกรรมตลอดทั้งปี รวมทั้งต้องให้ความรู้ ความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของสารเสพติดกับนักเรียน นักศึกษา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. ให้สถานศึกษาถือว่านักเรียน นักศึกษาที่ติดอย่างเป็นเสมือนผู้ป่วย จะต้องไม่ปล่อยทิ้งให้ความช่วยเหลือดูแลและบำบัดรักษา กรณีที่นักเรียน นักศึกษา ที่ได้รับการบำบัดรักษาแล้ว หากมีความประสงค์ไม่กลับมาเรียนในสถานศึกษาเดิม ให้สถานศึกษาจัดหาสถานศึกษาที่ศึกษาแห่งใหม่ให้ โดยสถานศึกษาใหญ่ต้องร่วมมือกับนักเรียน นักศึกษา และไม่ทอดทิ้งนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้

5. ผู้บริหารของสถานศึกษา ครู อาจารย์ ทุกคน ต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการดำเนินงานนี้ องค์กร และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างใกล้ชิดและอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายให้ลดจำนวนผู้ติดสารเสพติดในสถานศึกษา และให้ปลอดยาเสพติดภายใน ปีการศึกษา 2544

6. ผู้บริหารของสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา หากพบข้อมูลหรือเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดในสถานศึกษา ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับทราบทันทีจนถึงกรมต้นสังกัด เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานแก้ไข

7. ให้หน่วยงานทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการลงโทษตามขั้นตอนของวินัยและกฎหมายอย่างเด็ดขาดทันทีที่พบว่า ครู อาจารย์ และบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดและกรณีที่ทำให้ความผิดอย่างชัดแจ้งหรือถูกบังคับดำเนินคดี ให้ดำเนินการส่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนละหากผู้บริหารขาดความเอาใจใส่และผู้บริหารจะต้องได้รับการลงโทษ

8. ครู อาจารย์ บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานสถานศึกษาที่มีผลงานและได้ดำเนินงานนี้ องค์กร และแก้ปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง จนสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และตามโครงการโรงเรียนสีขาว จะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

9. หน่วยงานในระดับกรม ต้องให้ความสำคัญในการควบคุม กำกับ ดูแล ส่งเสริม หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างใกล้ชิดและจริงจัง

10. ให้กรม และหน่วยงานทางการศึกษา ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการดำเนินงานนี้ องค์กร และแก้ปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ

นอกจากแผนการทำแผนป้องกันของกระบวนการศึกษาแล้วการวิจัยครั้งนี้ยังได้พบว่าการศึกษานักเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนแก้ปัญหายาเสพติดได้ ได้แก่ ส่งเสริมกิจกรรมกีฬาพลาสมาและกิจกรรมพิเศษ ซึ่งงานบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหายาเสพติดได้เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเดช รองจินต 2542: 10) ได้ทำการวิจัยการบริหารกิจกรรมนักเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดที่ใช้ในสถานศึกษา จังหวัด พะเยา ได้สอดแทรกเนื้อหาความรู้ทุกรายวิชา และเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ ศึกษาเด็กนักเรียนเป็นรายกรณี ประสานความร่วมมือไปยังฝ่ายผู้ปกครองทำให้ภาพของดีขึ้น แต่ยังไม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สำเร็จด้านประสิทธิภาพต่อไป

ผลการวิจัยในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ควรสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน โดยใช้องค์การทางกฎหมาย องค์กรประชาสังคมให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ตลอดจนการสื่อสารจากนวัตกรรมใหม่ด้านการป้องกัน วิจารณ์ในโรงเรียนบ้านหนองมะเขือ เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ได้จัดทำคู่มือของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ดำเนินการติดตามข่าวสารข้อเท็จจริง หากทางป้องกันยาเสพติดและดำเนินตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สามารถแก้ปัญหายาเสพติดได้ในระดับมาก คาดว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ให้ความรู้สำหรับนักเรียนในโรงเรียนแล้วขยายผลต่อผู้ปกครอง ชุมชนให้รับรู้ถึงสถานการณ์ยาเสพติดในปี ปัจจุบัน
2. บทบาทของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ควรประสานและสร้างหลักสูตรให้ตระหนักถึงผลของยาเสพติด โดยทำเป็นบทเรียนที่สามารถใช้ได้ทั้งในโรงเรียน และผลกระทบต่อไป
3. ตั้งคณะกรรมการชุมชน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน พระภิกษุ ผู้นำศาสนาดำเนินการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบำบัด
4. จัดกิจกรรมกีฬานันทนาการให้กับนักเรียนเยาวชน ในท้องถิ่นโดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ทางรายการ ชุมชน แจ้งข่าวสารด้านการป้องกัน บำบัดรักษาด้านยาเสพติดให้ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหายาเสพติดของโรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จในการป้องกันปัญหายาเสพติดว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง
3. ควรวิเคราะห์ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น จากนักเรียนและเยาวชนติดยาเสพติด

4. ควรวินิจฉัยเชิงคุณภาพการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเน้นการบูรณาการเรื่องการป้องกันปัญหาเสพติดให้กับโรงเรียนชุมชน ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บรรณานุกรม

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู. (2546). นโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียน เอกสารหมายเลข 1/2546 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา หนองบัวลำภูหนองบัวลำภู สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). การดำเนินงานยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะเสพติด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2544). การป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุโณการพิมพ์.
- _____. (2543). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุโณการพิมพ์.
- _____. (2545). สรุปแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะเสพติด พ.ศ. 2544-2545. กรุงเทพฯ: อรุโณการพิมพ์.
- คุณิ์ สุทธิปริยาศรี. (2540). การวิจัยประเมินผลการป้องกันการใช้สารเสพติดในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- ภา รังสิเวโรจน์. (2544). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของบุคลากรศูนย์บำบัดรักษาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ปริญาณิพนธ์ พบ.ม. (การบริหารการพยาบาล). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล เปลียนจรรยา. และคณะ. (2541). การศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดแพร่ วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปวีณา ศรีบูรณ์. (2539). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ป จนิมาพิตรสาร. (2539). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา วิหคโต; และคณะ. (2540). สภาพการการใช้ยาเสพติดของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6. กรุงเทพฯ: อรุโณการพิมพ์.
- พิชิตพล สุทธิสานนท์ และคณะ. (2542). การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มาลัย พิงสว่าง. (2540). กระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เรืองชัย บุญศักดิ์. (2544). ทศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหาเสพติด. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา สุขกาย. (2549). การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนตำรวจภูธรสงเคราะห์. เชียงราย: ม.ป.พ. อัดสำเนา.
- วีระ ไชนศรีสุข. (2543). สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- สมพิศ สุขวิฑูร์ย์. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. (2544). รายงานการติดตามประเมินผลศูนย์ตรวจและป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ปี 2542-2543. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สุรเดช รอดจินดา. (2542). การบริหารกิจกรรมนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาเสพติดที่ใช้ในสถานศึกษา จังหวัดพะเยา วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. (2545). เอกสารการประชุมสัมมนาปฏิบัติการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แผ่นดิน ด้านภัยเสพติดของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงานฯ.

- Brown and other. (1995, October). Drug and the Adolescent High School Student: A Three Year Survey Study. **Dissertation Abstracts International**. 14(1): 6748.
- Giger, J.A. (1995, April). The status of substance policy in COMIT. A promising strategy to Reduce Smoking By youth. **Journal of School Health**. 65(1): 124.
- Mrangoni, L.M. (1989, February). Attitudes of Community public high school and area vocational Technical school Administrator. Teachers, and students toward the student Substance abuse. **Dissertation Abstracts International**. 65(1): 73-74.
- Mulhall, H.C. (April, 1995). A Study of tenth Grade Student Attitudes Toward and drug Knowledge of drug Abuse When Related to a Drug Education Program. **Dissertation Abstracts International**. 38(1): 2583-A.
- Stokely, B.L. (1978, April). An Evaluation of a school-Community Team for the Primary of Drug. **Dissertation Abstracts International**. 38(1): 185.
- Woodman, E.C. (1994, October). Patters of participation alcohol and other drug education/prevention Amongst Student in grades six through twelve. **Dissertation Abstracts International**. 53(1): 77.